

PŘI TELEMAR KU JEDNU NOHU PŘEDSUNETE
A DRUHOU SKORO POKLEKNETE. U SUKNI TO JDE
DOBŘE, I KDYŽ NĚKDY PRASKÁ VE ŠVECH.

Lyžování PŮSTARU

Jak se lyžovalo za starých dob, můžete předvést s vlastní retro výbavou na mistrovství ČR v historickém lyžování. Nebo se na nadšence na dřevěných lyžích přijedte do Olešnice v Orlických horách jen podívat.

TEXT ŠÁRKA DRBOHLAVOVÁ

Začalo to asi před dvaceti lety, když Michal Frdás Martinek zakopl s kamarádem Zdenou Kozlem Frymlem na půdě o lyže, na kterých jezdila jeho babička. „Podle značky lyží jsme zjistili, že je vyráběl jeho děda,“ vzpomíná Michal. Lyže si vyzkoušeli a postupně nacházeli další poklady. Před třinácti lety se největší nadšenci z Hovrchu, z. s., a z lyžařského oddílu Juráška vydali na 2. mistrovství světa v historickém lyžování v rakouském Leogangu. „Byli jsme tam pro všechny atrakce, jako když přijedou jamajské boby,“ vzpomíná Michal Martinek, jeden z dnešních organizátorů mistrovství ČR ve stejné disciplíně. „S Alpami se naše hory nedají srovnat, a taky nám to nešlo. Starší pánové nás zdravili a předjížděli kristiánkami. Když jsme s vyplazeným jazykem dojeli do cíle, už tancovali s dívčinami. Ale napodruhé už to bylo lepší, napotřetí se nás ptali, kdy už budeme pořádat závody my.“

NESKUTEČNÁ JÍZDAI

Na historických lyžích se jezdí jinak než na těch moderních. „Nejde o to, řídit se ze svahu, ale zvládnout techniku na lyžích bez hran a pevného vázání. Takže volná pata, zvednutá alespoň 5 cm nad lyži, tedy žádný

kandahár, a nízké boty, aby byl kotník volnější,“ říká Michal. Často se jezdí volný styl, největší borci zvládají telemark. Tuhle legendární techniku doladili na závodech ve Slovinsku, kde jim dal jeden rakouský chlapík, který ji báječně zvládal, odpolední školičku. Díky ní dotáhli své umění do zdárného konce. Dnes se na

ně do Olešnice paradoxně jezdí dívat nadšenci z Rakouska, protože vidět deset lidí na svahu, jak zvládají telemark, a ještě v rámci samostatné telemarkové kategorie, je zážrak. Je to i tím, že u nás se na rozdíl od Rakouska jezdilo s vázáním Bildstein, které je ideální pro telemark a neomezuje lyžaře v žádném pohybu.

FOTO MICHAL MARTINEK A JAN BROUM

1

1/ ZÁVODNÍCI

V malém horském areálu Juráška mají všechno na jednom místě. V pátek je trénink – volná jízda na svahu, celou sobotu se závodí, večer tancuje a zábava pokračuje až do rána.

2/ LYŽAŘ V KROJI

Michal Frdás Martinek se stejně jako jiní účastníci závodů v kroji a na jasankách. Kroje byly ušité díky grantu, na který Hovrchu, z. s., přispěla EU.

3

2

4

3/ ZÁVODNÍK Musí mít na sobě kožené kotníkové boty a oblečení odpovídající dřívější době.

4/ NEPOPLETOU SE? I když vypadají lyže na první pohled skoro stejně, každý si je pozná. Podle šrámů a variant vázání.

JDETE DO TOHO?

Člověk si podle Michala Martinka při takových retro závodech vyzkouší všechno, co na lyžích musí umět. Jak sjezdovat, tak běžet i skákat. Jako lyžař se kompletně otestuje. „Letos máme novou kategorii, čistě historickou. Pojede stejnou trasu – slalom se skokem a 50m výběhem do kopce, jako všechny sportovní kategorie, ale striktně na původních starých lyžích, ne třeba na jasankách, které se Zdenou vyrábíme. Bude to spíš taková přehlídka pro ty, kdo nemají tendenci vyhrát, ale chtějí se předvést,“ říká a pouští nám film z předloňska. Při dopadu ze skokánku to tedy rozhodně každý nevyrovná. „Skokánek ale můžete objet,

třeba u 80letého pána se to dá tolerovat,“ poznamenává Michal. „A tohle je místní zubař, tamhle zase moje manželka,“ ukazuje. Jedou obdivuhodně, prostě léta praxe jsou znát. „Spadnete sice každou chvíli, ale není to nuda. Proto i některé z našich dětí už nechtějí lyžovat na nových lyžích,“ směje se. Na závody v Olešnici přijel třeba i pán s francouzskými holemi a pod vlekem je vyměnil za hůlky. Jako kdysi i dnes se jezdí i s jednou velkou těžkou holí, kterou držíte oběma rukama, to už ze závodníků pamatuje málokdo. 🐾

Už brzy: MČR v historickém lyžování proběhne 19. ledna 2019, www.jasanky.com.

